

S p o l e č n á z p r á v a

státoprávní, ekonomické a organizační komise České národní rady k návrhu ústavního zákona o československé federaci (tisk 5).

Komise České národní rady, a to komise státoprávní, ekonomická a organizační, sešly se dne 27.zář 1968 ke svým schůzím, v nichž projednaly návrh ústavního zákona o československé federaci (tisk 5).

Při svém jednání se komise usnesly předložit České národní radě návrh ústavního zákona o československé federaci (tisk 5) s těmito doporučeními:

N á v r h

stanoviska České národní rady k federativnímu uspořádání Československé socialistické republiky

Česká národní rada pokládá federativní uspořádání ČSSR za národním principu za nedílnou součást demokratizace naší společnosti, za řešení, které zajistí rovnoprávné postavení Čechů a Slováků ve společném státě. Umožní formovat a uplatňovat jejich národní zájmy a národní politiku a demokratickými prostředky zajišťovat jejich syntézu s možnostmi federace jako celku. Vytvoří podmínky pro plnoprávnou účast obou národů na správě československého státu v politickém, ekonomickém a kulturním životě. Federativní uspořádání zvýší odpovědnost obou národů za společenský a ekonomický rozvoj v obou národně politických oblastech, zajistí přímější souvislost mezi dosaženými výsledky a rozvojem životní úrovně obou národů. Plněji se uplatní iniciativa obou národů ve prospěch federace jako celku.

I

Česká národní rada vychází z Navrhu zásad federativního uspořádání ČSSR a ztotožňuje se se základními principy, na nichž má být vytvořena československá federace. Chápe je jako součást úsilí o budování demokratické, humanisticky orientované socialistické společnosti, která zůstává naším trvalým cílem.

Česká národní rada vychází z dosavadních zkušeností soužití Čechů a Slováků ve společném státě, prověřených v těžkých historických zkouškách. Tyto zkušenosti potvrdily souhlasnou vůli obou národů vytvořit státoprávní svazek založený na právu na sebeurčení každého z nich a na jejich rovnoprávnosti. Československá federace má být založena na národním principu. Souhlasná vůle obou národů pramení z jejich oboplného stejného zájmu o soužití ve společném federálním státě. Tento jejich zájem je založen na vzájemné blízkosti obou národů a je motivován důvody politickými, hospodářskými a kulturními, a to jak vnitrostátními, tak i zahraničními.

Česká národní rada vychází dále z toho, že politickým základem československé federace je socialistická demokracie. Důsledná demokratizace ČSSR je předpokladem realizace spravedlivé federace.

Československou federací má tvořit český a slovenský stát - Česká socialistická republika a Slovenská socialistická republika. Oba národní státy mají mít rovnoprávné postavení. Ve společném zájmu svěřují oba státy část své suverenity a z ní vyplývající pravomoci společnému, federálnímu státu.

Z principu rovnosti a rovnoprávnosti obou států vyplývá jejich rovnost při tvorbě i realizaci federální státní vůle. To znamená, že ve struktuře federálních orgánů se má uplatnit současně jak obecný demokratický princip rovnosti občanů, tak i princip reálného zabezpečení rovnoprávných vztahů obou národních

států. V dohodnutém okruhu věcí má být vyloučena majorizace jednoho národního státu druhým.

Kompetenci federálních orgánů má vymezit ústavní zákon o československé federaci taxativně. Rozhodnutí federálních orgánů v mezích stanovených federální ústavou jsou přímo závazná v obou částech federace. V rámci kompetencí vymezených ústavním zákonem mají orgány federace a orgány národních států vykonávat svou pravomoc samostatně a ve vlastní odpovědnosti, nezasahující si vzájemně do kompetenčních oblastí.

Ústavní zákon o československé federaci má vymezit tři druhy kompetencí, a to:

- a) výlučnou federální kompetenci v taxativně stanovených oblastech;
- b) společnou kompetenci tak, že část této kompetence svěřují federálním orgánům a zbývající část orgánům národním;
- c) výlučnou kompetenci národních států ve všech ostatních věcech.

Česká národní rada zdůrazňuje, že federální uspořádání má být založeno na jednotném socialistickém trhu, jednotné měně, volném pohybu pracovních sil a peněžních prostředků, jednotné soustavě řízení a jednotných zásadách hospodářské politiky. To je podmínka efektivnosti hospodářství ČSSR a jeho výhodného zapojení do mezinárodní dělby práce.

Federální orgány by měly plnit takové úkoly a mít takové pravomoci, které jsou nezbytné pro zajišťování optimálního rozvoje hospodářství celé ČSSR, pro podporu rozvoje hospodářství v obou národně politických oblastech a pro ekonomické vyrovnávání mezi slovenskou a českou národně politickou oblastí.

Česká národní rada vychází z toho, že všechny hospodářské úkoly, které nebudou svěřeny federálním organům, budou vykonávat národní orgány. Tak budou vytvořeny nejlepší podmínky pro optimalizaci rozvoje, aktivitu lidí, využívání přírodních zdrojů.

Česká národní rada se hlásí k politice ekonomické integrace obou národně politických oblastí a k politice ekonomického vyrovnávání Slovenska. Z dlouhodobého hlediska je to prospěšné pro oba národy a je to i základní podmínkou pro jejich bratrskou spolupráci ve společném státě. Přitom musí jít o cílevědomou koncepci a plánovitě řízenou činnost podle předem stanovených pravidel pro přesuny rozpočtových a úvěrových prostředků.

Základním předpokladem účinnosti politiky ekonomické integrace a ekonomického vyrovnávání a její výhodnosti pro oba národy je účinná podpora ekonomické a technické integrace podniků bez ohledu na hranice národně politických oblastí. Česká národní rada odmítá snahu omezovat rozvoj ekonomiky, vědy a techniky do hranic národně politických oblastí a uplatňovat v hospodářské politice zásahy, které by byly v rozporu

s kriterii ekonomické efektivity.

V zájmu jednotnosti trhu a prosazování hlediska efektivnosti je nezbytná jednotná měnová politika prováděna federální státní bankou.

Při základní jednotě daní a daňové politiky, včetně ekonomických nástrojů v zahraničním obchodě, je nutno vytvořit podmínky, aby národní orgány mohly provádět finanční a důchodovou politiku odpovídající specifické národně politické oblasti.

Podmínkou úspěchu těchto významných opatření je uskutečňování hospodářské reformy, vytváření náročných podmínek, zajišťujících účinný tlak domácího a zejména světového trhu na efektivnost a strukturu výroby. To vše vyžaduje jednotný postup a mnohem odvážnější odstraňování ochranářství všeho druhu.

Česká národní rada pokládá přechod na nové státní vní uspořádání rovněž za nezbytný krok k odstranění neúčinných byrokratických metod řízení. Proto není přípustné, aby se federalizace stala záminkou pro vznik mnoha úřadů a organizací, ať už na úrovni federace, nebo na úrovni národní. Zdůrazňuje nutnost přísné úspornosti nové organizační úpravy a co nejjednodušších vztahů mezi různými orgány. To považuje za zásadu při vytváření struktury orgánů ve své oblasti.

Česká národní rada požaduje záruku, že žádný z obou národů nebude majorizován. Zákaz majorizace a ostatní ústavní opatření k ochraně národních zájmů by měly být omezeny na klíčové otázky a neměly by být absolutizovány, zejména v hospodářské politice, aby nebyla dotčena dělnost řízení a pružnost hospodářství.

II

Česká národní rada považuje za nutné:

- dokončit práce tak, aby k 28. říjnu 1968 mohl být přijat ústavní zákon o federalizaci,

- souběžně pracovat na zákonech a ostatních právních normách a organizačně připravit podmínky pro řádný chod federace.

Za tím účelem je nezbytné, aby Česká národní rada a Slovenská národní rada projednaly konkrétní návrh paragrafovaného znění návrhu ústavního zákona o federaci a dohodly se na řešení zejména těchto problémů:

1. Výpočet výlučných a společných pravomocí federace i jejích zakonodárných kompetencí musí být pečlivě prozkoumán, aby nebyla porušena nezbytná jednota ekonomického a politického života a jednota právního řádu a aby na druhé straně nebyla omezována suverénní práva republik.

Česká národní rada doporučuje, aby ústavní zákon se zřetelem ke složité politické situaci i náročným úkolům spojeným s přechodem k federativnímu uspořádání stanovil rozdělení kompetencí v oblasti společných pravomocí poměrně obecně. Jejich konkrétnější vymezení je věcí dalších zákonů, které však musí být přijaty v souvislosti s ústavním zákonem o federaci, aby pokud možno zároveň s ním vešly v účinnost.

V minulosti bylo také dosaženo mnoha pozitivních politických, ekonomických, právních, kulturních i mravních hodnot, které přispívají k upevnění soužití obou národů ve federálním

státě. K nim patří bezesporu jednote právního řádu.

Jednota právního řádu zabezpečuje všem občanům stejná politická, osobní, sociální a kulturní práva, jejich rovnost před zákonem a poskytuje jim stejné garancie při uplatňování těchto práv. Považujeme proto za nezbytné, aby základní právní statut občanů byl zabezpečen občanským, pracovním, trestním a procesním federálním kodexem, jakož i zásadně jednotnou právní úpravou významných společenských vztahů federálními zákony. I v budoucnosti bude třeba ve vzájemné spolupráci národních a federálních orgánů rozvíjet jednotný federální řád. Federace by však měla mít možnost působit k tomu, aby národní orgány uplatňovaly zákon shodně, a to zvláště v oblasti; která se týká majetkových, osobních, pracovních i sociálních práv občanů stanovených federálními zákony.

2. Zabezpečení reálné jednoty právního řádu v jeho uskutečňování v obou národně politických oblastech však vyžaduje, aby byl zřízen federální soud a federální prokuratura. Federální soud by usměrňoval jednotné rozhodování obecných soudů v republikách i shodné uplatňování zákonů ve státní správě. Organizační formu kontroly ústavnosti je třeba ještě uvážit.

3. Česká národní rada považuje za vážnou otázku také strukturu federálního zastupitelského sboru i způsob jeho rozhodování. Z návrhu zásad vyplývá, že federální shromáždění se má skládat ze dvou komor - sněmovny lidu a sněmovny národů, a že obě komory mají mít stejnou kompetenci. Ústavně právně to může znamenat, že se sněmovna lidu může stát nadbytečnou.

V demokratickém federativním uspořádání Československé republiky nemůže nebývat rozhodujícího postavení ta komora parlamentu, která nemá přímou odpovědnost vůči obyvatelstvu za své rozhodování. Bylo by proto vhodné rozlišit kompetenci obou komor, přičemž by sněmovně národů bylo dáno právo zabývat se kteroukoli věcí, kdyby to považovala s ohledem na podstatně národní zájmy za nutné.

Zájem na ekonomickém uspořádání federálních orgánů i na využití tradičních parlamentních forem nabízí také alternativu jednokomorového federálního shromáždění voleného podle obecně demokratického principu rovného zastoupení. Jednokomorový federální sbor by se dělil na dvě národní části: jednu by tvořili poslanci volení v českých zemích a druhou poslanci volení na Slovensku. Ve všech případech, kdy k přijetí federálního zákona nebo k rozhodnutí federálního shromáždění ústavní zákon stanoví zákaz majorizace, by obě části hlasovaly odděleně.

Při vytváření federálního zastupitelského orgánu a jeho rozhodování by se měl uplatnit obecně demokratický princip rovného zastoupení občanů a jejich stejné účasti a vlivu na formování federální politiky a statní vůle ve federaci. V zákonodárství, u něhož neplatí zákaz majorizace, a při přijímání rozpočtu, pokud by ve sporu o něj dohodovací řízení nevedlo ke kladnému výsledku, rozhodoval by federální sbor podle obecně demokratického principu. Rozhodnutí v těchto otázkách by bylo možno vázat na souhlas kvalifikované většiny federálního sboru.

4. Princip rovnoprávnosti národů má dojít výrazu také ve složení federální vlády. Předsedové národních vlád by měli být místopředsedy federální vlády, aby byla zabezpečena úzká spolupráce a koordinace těchto státních orgánů. Členy vlády budou i státní tajemníci, kteří budou činní v oborech výlučné kompetence federace. Věkteré orgány federální státní správy mohou být tvořeny kolegiálně podle paritního principu. Také aparát federální státní správy by měl být národnostně poměrně složen.

Jinak vláda rozhoduje podle principu většiny s plnou odpovědností vůči oběma částem, resp. komorám federálního shromáždění. Pokud se obě komory neshodnou na otázce důvěry vládě, vysloví vládě důvěru sněmovna lidu, a to kvalifikovanou většinou.

V ústavním zákoně o federativním uspořádání však není z principálních důvodů nutné a vzhledem k současné situaci ani možné fixovat strukturu federálních výkonných orgánů. Vzhledem k ústavnímu vymezení a rozdělení kompetencí mezi federální a národně-státní orgány může být tato struktura stanovena obyčejným federálním zákonem. V současné době je obtížné propracovat racionálně odůvodněnou soustavu těchto výkonných orgánů (ministerstev, výborů a úřadů). Dale pak tu je třeba počítat s event. častějšími změnami.

Česká národní rada doporučuje, aby systém ústavních záruk a pojistek spojený s principem parity, resp. zákazem majorizace ve federálním parlamentě byl - oproti návrhu zásad federativního uspořádání předloženého vládou - pokud možno zjednodušen. Vzhledem k modifikaci vývoje politického systému vyvolané v současné době vnějšími vlivy není třeba zdvojnásobovat či

ztrojnásobovat ústavně právní záruky rovnoprávnosti slovenského národně-územního celku. Při přípravě nové ústavy bude na základě získaných zkušeností možno tento ústavní systém zdokonalit.

5. V ekonomické oblasti bude třeba propracovat takový způsob zajištění příjmů národních rozpočtů a federálního rozpočtu a způsob přesunu prostředků z federálního rozpočtu do národních rozpočtů tak, aby umožňoval hospodářskou politiku prospěšnou oběma národům, především cestou optimálního využití zdrojů národně politických oblastí při zvláštním důrazu na zvyšování ekonomického potenciálu Slovenska.

Tyto přesuny se mají dít podle koncepce vyjádřené ve střednědobém plánu a nikoli mechanicky vyrovnáváním potřeb a poskytováním výjimek. Ve větší míře se má využívat peněžní trh a sdružování podniků.

6. Jde dále o míru jednotnosti a diferenciaci daní a ostatních ekonomických nástrojů. Zvláštní pozornost bude třeba věnovat jednotnosti emisní politiky a ekonomických nástrojů v zahraničním obchodě.

7. Způsob práce a strukturu národních a federálních orgánů a účelné zjednodušení rozsahu a forem ústavních záruk, ochrany národních zájmů je třeba propracovat a stanovit tak, aby byly slučitelné s hybností a pružností řízení a s maximální hospodárností.

III

Česká národní rada ukládá předsedovi České národní rady, aby s tímto jejím stanoviskem seznámil předsedu vlády, předsedu odborné vládní komise pro přípravu federativního uspořádání Československé socialistické republiky, předsedu Slovenské národní rady i další zainteresované orgány tak, aby tyto návrhy a hlediska byly respektovány při práci na návrhu ústavního zákona o československé federaci.

Česká národní rada pověřuje své předsednictvo, aby jmenovalo delegaci, která by s představiteli Slovenské národní rady projednala tyto otázky tak, aby bylo možno koncem září 1968 předložit Národnímu shromáždění společný návrh obou národních orgánů.

SP

S p o l e č n á z p r á v a

státoprávní, ekonomické a organizační komise České národní rady k návrhu ústavního zákona o československé federaci (tisk 5).

Komise České národní rady, a to komise státoprávní, ekonomická a organizační, sešly se dne 27.zář 1968 ke svým schůzím, v nichž projednaly návrh ústavního zákona o československé federaci (tisk 5).

Při svém jednání se komise usnesly předložit České národní radě návrh ústavního zákona o československé federaci (tisk 5) s těmito doporučeními:

HLAVA PRVNÍ

K čl.1

V odstavci 1, v názvu republiky, se škrtná slovo "federativní", takže název republiky by zůstal "Československá socialistická republika". Tato změna se provádí na tomto a všech ostatních místech textu zákona.

V odstavci 2 se škrtná poslední slovo odstavce "nich" a nahrazuje se slovy "obou s^hvrchovaných národů."

Odstavec 3 se škrtná.

Odstavec 4 - škrtná se poslední věta.

Odstavec 5 se škrtná.

K čl.2

V odstavci 1 se vynechává poslední věta.

V odstavci 3 se místo výrazu "Úprava politických práv" zařazuje výraz "Politická práva".

K čl.3

Článek 3 přechází svým obsahem do osmé hlavy, do ustanovení obecných.

K čl.4

V odstavci 2 se ve třetím řádku slovo "produkten" nahrazuje slovem "důchodem".

V odstavci 3 se v úvodu odstavce slova "Hospodářství Československé socialistické republiky se uskutečňuje na jednotném socialistickém trhu, založeném"

nahrazují slovy "V Československé socialistické republice je jednotný socialistický trh, založený".

V odstavci 4 se ve třetím řádku škrtačí slova "společenského produktu". V poslední větě se počáteční slova "Významnou funkcí" nahrazují slovy "Významným úkolem" a v předposledním řádku odstavce se škrtačí slova "a možností".

K čl. 5

V odst. 1 se v prvním řádku škrtačí slovo "zároveň".

V odstavci 3 se v druhém řádku škrtačí slovo "ústavní".

K čl. 6

První řádek, který zní "Český a slovenský jazyk jsou rovnoprávné. Při vyhlášení", se upravuje takto: "Český a slovenský jazyk jsou při vyhlášení". Slovo "rovnoprávné" se vsouvá do čtvrtého řádku za výraz "v jejich styku s občany".

HLAVA DRUHÁ

K čl. 8

V odstavci 1, v odstavci 2, jakož i na řadě dalších míst celého návrhu zákona se výraz "České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky" nahrazuje výrazem "národních republik" nebo "ná-

ky

rodním republikám" apod.

K čl.10

V odst.2 se úvodní slovo "Národohospodářské" nahrazuje slovem "Hospodářské". Ke stejné změně dochází i v odstavci 3.

Odstavec 4 se škrte.

Dosavadní odstavec 5 se přečísluje na odstavec 4.

K čl.12

Odstavec 2, písm.b. Slovosled "rozsah a zásady" se upravuje na "zásady a rozsah".

Odstavec 3. V posledních třech řádcích se škrte slova "které jsou právníckými osobami. Vedení federální banky přísluší paritně složenému kolektivnímu orgánu v čele s guvernérem." a jako nová závěrečná věta tohoto odstavce se připojuje dosavadní odstavec 4.

K čl.13

K odst.2 a 3. Tyto odstavce se podstatně mění, takže jejich nové znění je:

"(2) Federální shromáždění vydává daňové zákony v tomto rozsahu:

a) stanoví daně, které rozhodujícím způsobem ovlivňují podmínky na trhu, a to daň z obratu (jiné spotřební daně), základní podnikové daně (odvody) a

daň ze mzdy. Zákony Federálního shromáždění stanoví i rozsah, ve kterém mohou orgány národních republik poskytovat zvýhodnění a slevy;

b) u ostatních daní zákon Federálního shromáždění stanoví zásady zdaňování, zejména kdo je poplatníkem daně a z čeho se daň platí.

(3) U daní uvedených v odstavci 2 písm.a) mohou zákony národních rad zavést i přírážky k nim. Zákony národních rad podrobně upraví daně uvedené v odstavci 2, písm.b); mohou dále zavést i jiné daně a poplatky neupravené zákonem Federálního shromáždění."

K čl.14

V odstavci 1 písm.a) se škrtná slovo "rámcový".

K čl.15

V odstavci 1 druhý a třetí řádek se výraz "státní a družstevní socialistické podniky" nahrazuje výrazem "socialistické hospodářské organizace".

V odstavci 2 písm.b) se výraz "družstevního a drobného podnikání" rozšiřuje, takže zní "družstevního podnikání a drobného podnikání občanů".

K čl.16

Odstavec 2 tohoto článku se škrtná.

K čl.18

Výraz pod písm.e) se doplňuje, takže zní: "e) řízení podniků železniční, námořní a letecké dopravy".

K čl.19

V odstavci 2 se zařazuje nová věta pod písm.b): "b) stanovit zásady jednotné soustavy vědeckotechnických informací", a dosavadní písm.b) a c) se mění na písm.c) a d).

K čl.23

V druhém řádku se výraz "jednotné zásady pro úpravu matrik" upravuje tak, že zní "jednotné zásady pro právní úpravu matrik".

HLAVA TŘETÍ

K čl.26

V odstavci 1 se ponechává ustanovení, že Sněmovna lidu má 200 poslanců. Varianta se škrte.

K čl.27

V odstavci 2 se ponechává varianta, podle níž Sněmovnu národů volí národní rady. Varianta s přímou volbou Sněmovny národů se škrte.

K čl.30

Za čl.30 se vkládá nový článek 30a tohoto znění:

"30a

(1) Schůze obou sněmoven jsou zpravidla veřejné

(2) Neveřejné schůze se mohou konat jen v případech stanovených jednacím řádem každé sněmovny."

K čl.31

V odstavci 1, písm.a), třetí řádek se slova "je federální orgány provádějí" škrtají a nahrazují slovy "jsou prováděny,".

V odstavci 1, písm.i) se ponechává varianta, podle níž se federální ministerstva, federální výbory a jiné federální orgány státní správy zřizují zákonem a nikoli ústavním zákonem Federálního shromáždění.

K čl.32

V odstavci 2 se škrta varianta.

Do odstavce 2 se naopak zařazuje zákoník práce, zákon o rodině a zákony ve věcech tiskových, spolčování a shromažďování, takže tento odstavec po úpravách zní:

"(2) Federální shromáždění přijímá dále zákony, u nichž výkon patří, pokud federální zákon nesvěří výkon též federálním orgánům, orgánům republik, a to zákoník práce, zákon o rodině, občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o mezinárodním právu soukromém, trestní zákon, trestní řád, zákony ve věcech tiskových.

spolčování a shromažďování, zákony upravující obecné řízení před správními orgány, vysokoškolský zákon, zákon o zbraních a střelivu, zákon o cestovních dokladech, zákon o geodézii a kartografii."

V odstavci 3 se škrtná varianta a do ustanovení odstavce 3 se vkládají záležitosti lesního a vodního hospodářství, rozhlasu a televize, d o odstavce 2 se pak přenášejí věci tiskové, spolčování a shromažďování, takže upravené znění tohoto odstavce zní:

"(3) Pokud to vyžaduje jednota právního řádu, uskutečňuje Federální shromáždění zásadní zákonodárnou úpravu ve věcech lesního a vodního hospodářství, soustavy základních a středních všeobecně vzdělávacích škol i odborných škol, ve věcech rozhlasu a televize, národností, autorského práva a poměrů církví a náboženských společností."

K čl.33

V odstavci 1 se škrtná varianta.

K čl.34 a

Ponechává se varianta.

K čl.37

V odstavci 2 písm.a) se slovo "národohospodářských" nahrazuje slovem "hospodářských". Tatáž změna se provádí na dvou místech téhož odstavce pod písm.b).

Odstavec 2, písm.f) po úpravě zní: "f) návrhy daňových zákonů a zákonů, jimiž se stanoví zásady daňových zákonů,".

V odstavci 2, písm.ch) se ponechává varianta.

K čl.38

V odstavci 1 předposlední řádek se slovo "může" nahrazuje slovem "musí".

K čl.40

Odstavec 4 se škrte.

K čl.48

Dosavadní dva odstavce čl.48 se rozdělují na dva samostatné články, jejichž znění je:

"Čl.48

Každá sněmovna volí své předsednictvo, které se skládá ze 3 až 6 poslanců.

"Čl.48 a

Každá sněmovna zřizuje výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány a volí jejich předsedy a ostatní členy."

K čl.49

Dosavadní znění čl.49 se škrte a nahrazuje tímto novým textem:

"Čl.49

Zásady jednání Federálního shromáždění, styky

obou sněmoven mezi sebou, jakož i s vládou a navenek vůbec upravují se zvláštním zákonem Federálního shromáždění. Svoje vnitřní poměry upravuje každá sněmovna jednacím řádem, který vydá ve vlastní působnosti.

K čl. 50

V odstavci 1 se škrtnají poslední slova "a to na celé funkční období".

K čl. 52

V odstavci 3, první řádek, se slovo "Opatření" nahrazuje výrazem "Neodkladná opatření" a v druhém řádku téhož odstavce se za slovo "shromáždění" vkládají slova "na návrh vlády".

V odstavci 4, třetí řádek, se za slovo "pozbývají" vkládá slovo "další".

ČNR
~~První~~ Varianta hlavy třetí:

Hlava třetí
Federální shromáždění

Čl. 25

/1/ Nejvyšším orgánem státní moci a jediným zákonodárným sborem Československé ^{Federální} socialistické republiky je Federální shromáždění.

/2/ Federální shromáždění tvoří dvě sněmovny:
Sněmovna lidu a Sněmovna národů.

Čl. 25 a/

Sněmovna lidu rozhoduje o všech věcech, svěřených tímto ústavním zákonem do pravomoci Federálního shromáždění.

Čl. 25 b/

/1/ Do působnosti Sněmovny národů patří rozhodovat:

- a) o věcech vypočtených v čl. 36, ~~37, 38~~, *31 odst. 3 a v čl. 36 a 38,*
- b) volit a odvolávat členy ústavního soudu Československé socialistické republiky, *Státní*
- c) o dalších věcech, pokud se týkají národních zájmů republiky, *Státní*

/2/ O tom, které věci se dotýkají národních zájmů republik, přísluší rozhodovat ~~většinou všech poslanců Sněmovny národů~~ *Státní* jakož i většině všech poslanců Sněmovny národů zvolených v České nebo *ve* Slovenské socialistické republice.

Čl. 25 c/

K platnému usnesení Federálního shromáždění ve věcech vypočtených ve čl. 25 b/ odst. 1 je zapotřebí souhlasného usnesení obou sněmoven.

Čl. 26

/1/ Sněmovna lidu má 200 poslanců.

/2/ Poslanec Sněmovny lidu nemůže být zároveň poslancem Sněmovny národů.

/3/ Sněmovna lidu se volí na období 4 let.

/4/ Podmínky výkonu volebního práva do Sněmovny lidu a způsob výkonu voleb a odvolání poslanců stanoví zákon Federálního shromáždění.

Čl. 27

/1/ Sněmovna národů reprezentuje rovné státoprávní postavení obou republik.

/2/ Sněmovna národů má celkem ¹⁵⁰ poslanců, z nichž ⁷⁵ volí ze svých poslanců Česká národní rada a ⁷⁵ volí ze svých poslanců Slovenská národní rada.

/3/ Volební období Sněmovny národů končí s volebním obdobím Sněmovny lidu. Podmínky volebního práva do Sněmovny národů, způsob voleb a odvolání poslanců stanoví zákon Federálního shromáždění.

/4/ Skončí-li volební období národní rady dříve než volební období Sněmovny národů, zůstávají poslanci této sněmovny zvolení národní radou ve funkci poslanců Sněmovny národů, dokud nově zvolená národní rada neprovede novou volbu.

Čl. 28

1/ Federální shromáždění zasedá nejméně dvakrát do roka; jarní zasedání počíná v březnu, podzimní v říjnu.

/2/ Sněmovny svolává k zasedání a jejich zasedání prohlašuje za skončené prezident Československé socialistické ^{Federální} republiky. Zasedání obou sněmoven začíná a končí vždy zároveň.

/3/ Jestliže prezident Československé socialistické ^{Federální}

republiky jarní nebo podzimní zasedání nesvolá, sejdou se obě sněmovny na výzvu předsednictva Federálního shromáždění. Zasedání obou sněmoven skončí v tomto případě usnesením předsednictva Federálního shromáždění.

Čl. 29

/1/ Sněmovna musí být svolána prezidentem Československé socialistické republiky na žádost alespoň jedné třetiny poslanců. President Československé socialistické republiky svolá zároveň i druhou sněmovnu.

/2/ Jestliže president Československé socialistické republiky obě sněmovny nesvolá do 14 dnů nebo do další lhůty uvedené v žádosti, sejdou se sněmovny na výzvu předsednictva Federálního shromáždění. Zasedání skončí v tomto případě usnesením předsednictva Federálního shromáždění.

Čl. 30

Obě sněmovny se scházejí ke schůzím na základě usnesení předsednictva příslušné sněmovny.

Čl. 30 a/

/1/ Schůze obou sněmoven jsou zpravidla veřejné.

/2/ Neveřejné schůze se mohou konat jen v případech stanovených jednacím řádem Federálního shromáždění.

Čl. 31

/1/ Do kompetence Federálního shromáždění patří zejména:

a) usnášet se na ústavě Československé socialistické ^{federální} republiky a na ústavních a jiných zákonech Federálního shromáždění a sledovat, jak jsou prováděny,

b) jednat o zásadních otázkách zahraniční politiky,

c) jednat o zásadních otázkách vnitřní politiky,

d) schvalovat střednědobý plán rozvoje hospodářství Československé ^{federální} socialistické republiky a federální rozpočet, zkoumat, jak jsou plněny, a schvalovat státní závěrečný účet Československé socialistické republiky,

e) volit presidenta Československé ^{federální} socialistické republiky a jednat o jeho zprávách,

f) jednat o programovém prohlášení vlády a kontrolovat její činnost a činnost jejích členů, jakož i jednat o důvěře vládě,

g) volit a odvolávat členy ústavního soudu Československé socialistické ^{federální} republiky,

~~h) volit a odvolávat soudce Nejvyššího soudu; může navrhnout prezidentu Československé socialistické ^{federální} republiky, aby odvolal z funkce generálního prokurátora,~~

~~ch) jednat o zprávách Nejvyššího soudu a generálního prokurátora o stavu socialistické zákonnosti,~~

~~by) zřizovat zákonem federální ministerstva a federální výbory a jiné federální orgány státní správy,~~

by) zřídit kontrolní orgány Federálního shromáždění

/2/ Federální shromáždění se usnází o vypovězení války, je-li Československá socialistická republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.

/3/ Mezinárodní smlouvy politické a mezinárodní hospodářské smlouvy obecné povahy, jakož i mezinárodní smlouvy, k jejichž provedení je třeba ~~federálního~~ ^{Federálního shromáždění} zákona, vyžadují před ratifikací souhlasu Federálního shromáždění.

Čl. 32

/1/ Federální shromáždění má zákonodárnou pravomoc ve věcech:

a) svěřených tímto ústavním zákonem do výlučné kompetence Československé socialistické republiky /čl.7/,

b) patřících do společné kompetence /čl.10-24/, a to v části svěřené Československé socialistické republice,

~~c) svěřených tímto ústavním zákonem Federálnímu shromáždění.~~

/2/ Federální shromáždění přijímá dále zákony, u nichž výkon patří orgánům republik, ~~pokud federální zákon nesvěř~~ ^{zákona o rodině} výkon též federálním orgánům, a to ~~zákoník práce, zákoník o~~ ^{zákoník mezinárodního občanského} rodině, občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o mezinárodním právu soukromém, trestní zákon, trestní řád, zákony ve věcech tiskových, spolčování a shromažďování, zákon upravující obecné řízení před správními orgány, vysokoškolský zákon, zákon o zbraních a střelivu, zákon o cestovních dokladech, zákon o geodézii a kartografii.

/3/ Pokud to vyžaduje jednota právního řádu, uskutečňuje Federální shromáždění zásadní zákonodárnou úpravu ve věcech lesního a vodního hospodářství, o soustavě základních a středních všeobecně vzdělávacích i odborných škol, ve věcech rozhlasu a televize, národností, autorského práva, poměrů církví a náboženských společností.

Čl. 33

/1/ Zákon Federálního shromáždění může svěřit úpravu otázek uvedených v čl.32 odst.1, písm.b) a v čl.32, odst.2 zákonodárství republik.

/2/ Pokud federální zákonodárství neupraví v celém rozsahu věci uvedené v čl.32 odst.1 písm.b) a v čl.32, odst.2, mohou je národní rady upravit vlastním zákonodárstvím.

/3/ Pokud Federální shromáždění nevydá zásadní zákonodárnou úpravu věcí uvedených v čl.32, odst.3, přísluší celá úprava národním radám.

Čl. 34

Výkon ve věcech uvedených v čl.32 odst.1 písm.b) se dělí mezi federální orgány a orgány republik podle příslušných ustanovení tohoto zákona /čl.10 až 24/.

Čl. 34 a/

~~/1/ Federální shromáždění si zřizuje federální kontrolní orgán, který plní své funkce nezávisle na vládních a vý-~~

konných orgánech federace.

/2/ Federálnímu kontrolnímu orgánu přísluší výkon kontroly tvorby a užití prostředků federálního rozpočtu, jakož i závěrečného účtu federace, jakož i výkon kontroly hospodářství s hmotnými, finančními a ostatními prostředky federace.

/3/ Federální kontrolní orgán plní další odborné kontrolní úkoly podle požadavků Federálního shromáždění v mezích jeho kompetence.

/4/ Způsob vytváření, organizaci a působnost federálního kontrolního orgánu upraví zákon Federálního shromáždění.

Čl. 35

/1/ Sněmovna lidu je schopna se usnášet, jestliže je přítomna nadpoloviční většina jejích poslanců.

/2/ Sněmovna národů je schopna se usnášet, jestliže je přítomna nadpoloviční většina jejích poslanců zvolených v České socialistické republice i nadpoloviční většina poslanců zvolených v Slovenské socialistické republice.

/3/ K platnému usnesení v každé sněmovně je třeba nadpoloviční většiny přítomných poslanců, pokud tento ústavní zákon nestanoví něco jiného /čl. 36 až 38/.

Čl. 36.

K přijetí federální ústavy, federálního ústavního zákona a k jejich změně, k volbě presidenta Československé socialistické republiky a k usnesení o vypovězení války je třeba souhlasu třípětinové většiny všech poslanců Sněmovny

294

lidu, jakož i souhlasu třípětinové většiny všech poslanců Sněmovny národů zvolených v České socialistické republice a třípětinové většiny všech poslanců Sněmovny národů zvolených v Slovenské socialistické republice.

Čl. 37

/1/ V případě, že podle tohoto ústavního zákona platí zákaz majorizace, hlasují ve Sněmovně národů odděleně poslanci zvolení v České socialistické republice a poslanci zvolení ve Slovenské socialistické republice. Usnesení je přijato, hlasuje-li pro ně většina všech poslanců zvolených v České socialistické republice a většina všech poslanců zvolených ve Slovenské socialistické republice, nevyžaduje-li tento ústavní zákon většinu kvalifikovanou /čl.36/.

/2/ Zákaz majorizace platí při schvalování:

- a) federálních střednědobých hospodářských plánů,
- b) návrhů zákonů, jimiž se stanoví soustava hospodářských plánů, jejich struktura, jakož i zásady tvorby federálního hospodářského plánu,
- c) návrhů zákonů, jimiž se stanoví způsob zabezpečení příjmů federálního rozpočtu, vztahy mezi federálním rozpočtem a rozpočty České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky, jakož i zásady rozpočtového hospodaření.

d) ročních rozpočtů a závěrečných účtů Československé socialistické republiky,

Frank

e) návrhů zákonů, jimiž se upravují jednotná československá měna, vztahy a postavení emisní banky Československé socialistické republiky a emisních bank ^{obou} národních republik, jakož i způsob jejich řízení a činnost, dále návrhy zákonných úprav v otázkách uvedených v ustanoveních čl.12 odst.2. ⁴

f) návrhů ~~daňových zákonů a~~ zákonů, jimiž se stanoví zásady daňových zákonů,

g) návrhů zákonů, jimiž se zřizují účelové fondy Československé ^{federální} socialistické republiky,

h) návrhů zákonných úprav v otázkách uvedených v čl.14, ~~odst.1~~

ch) návrhů zákonů, jimiž se zřizují ministerstva, federální výbory a jiné federální orgány státní správy,

i) návrhů zákonů, jimiž se upravuje zřizování, právní poměry a způsob řízení státních hospodářských organizací,

j) návrhů zákonů, jimiž se stanoví ^{zásady} ekonomických nástrojů v oblasti zahraničního obchodu,

k) návrhů zákonů ve věcech uvedených v čl.20,

l) návrhu zákona vydaného podle čl.24 odst.2.

/3/ Zákaz majorizace platí též při schvalování programového prohlášení vlády Československé ^{federální} socialistické republiky a při hlasování o návrhu na vyslovení důvěry vládě.

(/4/) Zákaz majorizace platí též při schvalování zákonů o volbě poslanců obou sněmoven a zákona o ~~jednacím řádu~~ Federálního shromáždění. ^{federální}

245

Čl. 38

/1/ Vláda Československé socialistické republiky může položit kterékoliv sněmovně otázku důvěry. Návrh na vyslovení nedůvěry vládě Československé socialistické republiky ^{se} ~~musí~~ ^{musí} podat alespoň jedna pětina poslanců kterékoliv sněmovny.

/2/ K vyslovení nedůvěry vládě Československé socialistické republiky ^{se} je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných poslanců Sněmovny lidu anebo souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců Sněmovny národů zvolených v České socialistické republice nebo souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců Sněmovny národů zvolených ve Slovenské socialistické republice. Ve Sněmovně národů se hlasuje podle jmen.

/3/ Ustanovení odstavců 2 a 3 platí i pro vyslovení nedůvěry jednotlivému členu vlády Československé socialistické republiky.

Čl. 39

/1/ Každá sněmovna se musí usnést o návrhu přijatém druhou sněmovnou nejpozději do 6 týdnů. Nedojde-li v této době k shodnému usnesení, návrh není přijat.

/2/ Jestliže nedojde k shodnému usnesení obou sněmoven, mohou se obě sněmovny usnést na dohodovacím řízení. V takovémto případě zvolí každá sněmovna po 10 zástupcích ze svých poslanců, nedohodne-li se na jiném počtu, do společného výboru pro dohodovací řízení.

/3/ Jestliže obě sněmovny ani na doporučení tohoto výboru ani jinak nepřijmou shodné usnesení o návrhu zákona

do 5 měsíců od prvního hlasování, lze podat tentýž návrh nejdříve po uplynutí jednoho roku od jeho zamítnutí.

/4/ Jestliže nedojde k shodnému usnesení obou sněmoven o ročním federálním rozpočtu, je dohodovací řízení podle odstavce 2 povinné. Nedojde-li k dohodě o rozpočtu do začátku rozpočtového roku, hospodaří se podle pravidel stanovených pro rozpočtové provizorium.

/5/ Jestliže dohodovací řízení nevedlo k shodnému usnesení obou sněmoven, může dojít k rozpuštění Federálního shromáždění. Volby vyhlásí předsednictvo Federálního shromáždění do 60 dnů.

Čl. 40

/1/ Návrhy zákonů mohou podávat poslanci Federálního shromáždění, výbory Federálního shromáždění, prezident Československé socialistické republiky, vláda Československé socialistické republiky, Česká národní rada a Slovenská národní rada.

/2/ Federální zákony podepisuje prezident Československé socialistické republiky, předseda Federálního shromáždění a předseda vlády Československé socialistické republiky.

/3/ K tomu, aby zákon Federálního shromáždění nabyl platnosti, musí být vyhlášen způsobem, který stanoví zákon Federálního shromáždění. Zákony Federálního shromáždění vyhláší předsednictvo Federálního shromáždění do 14 dnů po jejich schválení.

Čl. 41

Platnost volby poslanců ověřuje příslušná sněmovna.
Činí tak na návrh mandátového a imunitního výboru.

Čl. 41 a/

Zásady jednání Federálního shromáždění, styky obou sněmoven mezi sebou, jakož i s vládou a navenek vůbec upravují se zvláštním zákonem Federálního shromáždění. ^{své} Své vnitřní poměry upravuje každá sněmovna jednacím řádem, který vydá ve vlastní působnosti.

Čl. 42

/1/ Poslanec Federálního shromáždění skládá na schůzi své sněmovny, které se poprvé účastní, tento slib:
"Slibuji na svou čest a svědomí, že budu věren Československé socialistické ^{Federální} republice a věci socialismu. Budu dbát vůle a zájmů lidu, řídit se ústavou a ostatními zákony a pracovat k tomu, aby byly uváděny v život".

/2/ Odmítnutí slibu nebo slib s výhradou má za následek ztrátu mandátu.

Čl. 43

/1/ Sněmovna lidu a Sněmovna národů, jakož i jednotliví poslanci mají právo interpelovat vládu Československé socialistické ^{Federální} republiky a její členy a klást jim otázky ve věcech jejich působnosti.

/2/ Interpelace a otázky mohou být vznášeny písemně nebo ústně. Musí být zodpovězeny do 30 dnů.

Čl. 44

Poslance Sněmovny lidu nebo Sněmovny národů nelze trestně ani kárně stíhat ani je vzít do vazby bez souhlasu sněmovny, jejímž je členem. Odepře-li sněmovna souhlas, je stíhání navždy vyloučeno.

Čl. 45

Poslance Sněmovny lidu do Sněmovny národů nelze vůbec stíhat pro hlasování ve sněmovně nebo v jejích orgánech. Za výroky při výkonu funkce poslance, učiněné v některé sněmovně nebo v jejím orgánu nebo v předsednictvu Federálního shromáždění, podléhá poslanec jen disciplinární pravomoci své sněmovny.

Čl. 46

Byl-li poslanec některé sněmovny přistižen a zadržen při trestném činu, je příslušný orgán povinen to ihned oznámit předsednictvu Federálního shromáždění. Nedá-li předsednictvo Federálního shromáždění k zadržení souhlas, musí být poslanec ihned propuštěn.

117

Sněmovna je může kdykoliv odvolat.

/5/ Předsedu a místopředsedy Federálního shromáždění volí Sněmovna lidu a Sněmovna národů z členů předsednictva Federálního shromáždění na společné schůzi. Stane-li se předsedou Federálního shromáždění poslanec zvolený v České socialistické republice, zvolí se prvním místopředsedou poslanec zvolený v Slovenské socialistické republice anebo naopak.

Čl. 51

/1/ Předsednictvo Federálního shromáždění se usnáší nadpoloviční většinou všech svých členů.

/2/ Ustanovení článku 37 o zákazu majorizace platí i pro usnášení předsednictva Federálního shromáždění.

Čl. 52

/1/ V době, kdy Federální shromáždění nezasedá buď proto, že zasedání je skončeno, nebo proto, že uplynulo volební období, přecházejí kompetence Federálního shromáždění na předsednictvo Federálního shromáždění. Nepřísluší mu však volit presidenta Československé socialistické republiky, přijímat a měnit ústavní zákony, usnášet se na federálním rozpočtu, vypovídat válku a vyslovovat nedůvěru vládě Československé socialistické republiky.

/2/ V době, kdy Federální shromáždění nezasedá v důsledku mimořádných příčin, přecházejí na předsednictvo Federálního shromáždění veškeré jeho kompetence s výjimkou práva

měnit ústavu Československé socialistické republiky a volit jejího presidenta.

/3/ Neodkladná opatření, ke kterým by bylo třeba zákona, činí předsednictvo Federálního shromáždění na návrh vlády ve formě zákonných opatření, která podepisuje prezident Československé socialistické republiky, předseda vlády Československé socialistické republiky a předseda Federálního shromáždění. Zákonná opatření se vyhlášují stejně jako zákony.

/4/ Opatření předsednictva Federálního shromáždění podle odstavců 1 až 3 musí být schválena na nejbližším zasedání Sněmovny lidu a Sněmovny národů; jinak pozbývají další platnosti.

/5/ O vypovědění války se může předsednictvo Federálního shromáždění usnášet, jen je-li zasedání Federálního shromáždění znemožněno v důsledku mimořádných příčin. K platnosti usnesení je zapotřebí souhlasu tří pětin všech členů předsednictva Federálního shromáždění zvolených za poslance v České socialistické republice a souhlasu tří pětin všech členů předsednictva Federálního shromáždění zvolených za poslance v Slovenské socialistické republice.

/6/ Předsednictvu Federálního shromáždění přísluší v době, kdy vláda Československé socialistické republiky vykonává funkci presidenta Československé socialistické republiky, jmenovat a odvolávat vládu Československé socialistické republiky a její členy a pověřovat je řízením ministerstev a jiných federálních ústředních orgánů.

- 27 -

Čl. 53

Předsednictvo Federálního shromáždění vyhlašuje volby
do Federálního shromáždění.

D49

Druhá varianta hlavy třetí:

"Hlava třetí

Federální shromáždění

Čl. 25

(1) Nejvyšším orgánem státní moci a jediným zákonodárným sborem Československé socialistické republiky je Federální shromáždění.

(2) Federální shromáždění má 300 poslanců, kteří jsou lidem voleni, lidu odpovědní a mohou být lidem odvoláni.

(3) Federální shromáždění se volí na dobu 4 let.

(4) Podmínky výkonu volebního práva do Federálního shromáždění i způsob provádění voleb a odvolávání poslanců stanoví zákon Federálního shromáždění."

Články 26 a 27 se škrtají.

"Čl. 28

(1) Federální shromáždění zasedá nejméně dvakrát do roka; jarní zasedání začíná v březnu, podzimní v říjnu.

(2) Zasedání Federálního shromáždění svolává a jeho zasedání prohlašuje za skončené prezident Československé socialistické republiky.

(3) Jestliže prezident Československé socialistické republiky jarní nebo podzimní zasedání nesvolá, sejde se Federální shromáždění na výzvu předsednictva Federálního shromáždění. Zasedání v tomto případě skončí usnesením předsednictva Federálního shromáždění.

"Čl. 29

(1) President Československé socialistické republiky musí svolat Federální shromáždění, jestliže o to požádá alespoň jedna třetina poslanců.

(2) Jestliže president Československé socialistické republiky Federální shromáždění do 14 dnů nebo do další lhůty uvedené v žádosti nesvolá, sejde se Federální shromáždění na výzvu svého předsednictva. Zasedání skončí v tomto případě usnesením předsednictva Federálního shromáždění."

"Čl. 30

Federální shromáždění se schází ke svým schůzím na základě usnesení svého předsednictva."

Za dosavadní čl. 30 se vkládají nové čl. 30a a 30b tohoto znění"

"Čl. 30a

(1) Schůze Federálního shromáždění jsou zpravidla veřejné.

(2) Neveřejné schůze se mohou konat jen za podmínek stanovených jednacím řádem Federálního shromáždění.

"Čl. 30b

(1) Federální shromáždění je způsobilé se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech poslanců. Ve věcech, u nichž je stanoven zákaz majorizace, je Federální shromáždění způsobilé se usnášet, je-li přítomna jak nadpoloviční většina poslanců zvolených v České socialistické republice, tak i nadpoloviční většina poslanců zvolených ve Slovenské socialistické republice.

(2) K platnosti usnesení Federálního shromáždění je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných poslanců.

(3) O usneseních, pro která podle tohoto ústavního zákona platí zákaz majorizace, hlasují odděleně poslanci zvolení v České socialistické republice a poslanci zvolení ve Slovenské socialistické republice. Usnesení je přijato, hlasuje-li pro ně většina poslanců zvolených v České socialistické republice a většina poslanců zvolených ve Slovenské socialistické republice.

(4) K přijetí federální ústavy, federálního ústavního zákona a k jejich změně, k volbě presidenta Československé socialistické republiky a k usnesení o vypovědění války je třeba souhlasu třípětinové většiny všech poslanců zvolených v České socialistické republice a třípětinové většiny všech poslanců zvolených ve Slovenské socialistické republice."

"Čl. 31

(1) Do kompetence Federálního shromáždění patří zejména:

a) usnášet se na ústavě Československé socialistické republiky a na ústavních a jiných zákonech Federálního shromáždění a sledovat, jak jsou prováděny,

b) jednat o zásadních otázkách zahraniční politiky,

c) jednat o zásadních otázkách vnitřní politiky,

d) schvalovat střednědobý plán rozvoje hospodářství Československé socialistické republiky a federální rozpočet, zkoumat, jak jsou plněny a schvalovat státní závěrečný účet Československé socialistické republiky,

e) volit presidenta Československé socialistické republiky a jednat o jeho zprávách,

f) jednat o programovém prohlášení vlády a kontrolovat její činnost a činnost jejích členů, jakož i jednat o důvěře vládě,

- g) volit a odvolávat soudce Nejvyššího soudu; může navrhnout prezidentu Československé socialistické republiky, aby odvolal z funkce generálního prokurátora,
- ch) jednat o zprávách Nejvyššího soudu a generálního prokurátora o stavu socialistické zákonnosti,
- i) zřizovat zákonem federální ministerstva a federální výbory a jiné federální orgány státní správy.

(2) Federální shromáždění se usnáší o vypovězení války, je-li Československá socialistická republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.

(3) Mezinárodní smlouvy politické a mezinárodní hospodářské smlouvy obecné povahy, jakož i mezinárodní smlouvy; k jejichž provedení je třeba federálního zákona, vyžadují před ratifikací souhlasu Federálního shromáždění."

"Čl. 32

(1) Federální shromáždění má zákonodárnou pravomoc ve věcech:

- a) svěřených tímto ústavním zákonem do výlučné kompetence Československé socialistické republiky (čl. 7),
- b) patřících do společné kompetence (čl. 10 - 24),
- a to v části svěřené Československé socialistické republice, *
- c) svěřených tímto ústavním zákonem Federálnímu shromáždění.

(2) Federální shromáždění přijímá dále zákony, u nichž výkon patří, pokud federální zákon nesvěří výkon též federálním orgánům, orgánům republik, a to zákoník práce, zákon o rodině, občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o mezinárodním právu soukromém, trestní zákon, trestní řád, zákony ve věcech tiskových, spolčování a shromažďování, zákon upravující obecné řízení před správními orgány, vysokoškolský zákon, zákon o zbraních a střelivu, zákon o cestovních dokladech, zákon o geodézii a kartografii.

(3) Pokud to vyžaduje jednota právního řádu, uskutečňuje Federální shromáždění zásadní zákonodárnou úpravu ve věcech lesního a vodního hospodářství, soustavy základních a středních všeobecně vzdělávacích i odborných škol, ve věcech rozhlasu a televize, národností, autorského práva a poměrů církví a náboženských společností."

"Čl. 33

(1) Zákon Federálního shromáždění může svěřit úpravu otázek uvedených v čl. 32 odst. 1, písm. b) a v čl. 32 odst. 2 zákonodárství republik.

(2) Pokud federální zákonodárství neupraví v celém rozsahu věci uvedené v čl. 32 odst. 1 písm. b) a v čl. 32 odst. 2, mohou je národní rady upravit vlastním zákonodárstvím.

(3) Pokud Federální shromáždění nevydá zásadní zákonodárnou úpravu věcí uvedených v čl. 32 odst. 3, přísluší celá úprava národním radám."

"Čl. 34

Výkon ve věcech uvedených v čl. 32 odst. 1 písm. b se dělí mezi federální orgány a orgány republik. podle příslušných ustanovení tohoto zákona (čl. 10 až 24)."

"Čl. 34a

(1) Federální shromáždění si zřizuje federální kontrolní orgán, který plní své funkce nezávisle na vládních a výkonných orgánech federace.

(2) Federálnímu kontrolnímu orgánu, přísluší výkon kontroly tvorby a užití prostředků federálního rozpočtu, jakož i závěrečného účtu federace, jakož i výkon kontroly hospodaření s hmotnými, finančními a ostatními prostředky federace.

(3) Federální kontrolní orgán plní další odborné kontrolní úkoly podle požadavků Federálního shromáždění v mezích jeho kompetence.

(4) Způsob vytváření, organizaci a působnost federálního kontrolního orgánu upraví zákon Federálního shromáždění."

Článek 35 je obsažen v čl. 30b.

Článek 36 je obsažen v čl. 30b.

"Čl. 37

(1) Zákaz majorizace platí při schvalování:

- a) federálních střednědobých hospodářských plánů,
- b) návrhů zákonů, jimiž se stanoví soustava hospodářských plánů, jejich struktura, jakož i zásady tvorby federálního hospodářského plánu,
- c) návrhů zákonů, jimiž se stanoví způsob zabezpečení příjmů federálního rozpočtu, vztahy mezi federálním rozpočtem a rozpočty národních republik, jakož i zásady rozpočtového hospodaření,
- d) ročních rozpočtů a závěrečných účtů Československé socialistické republiky,

e) návrhů zákonů, jimiž se upravují jednotná československá měna, vztahy a postavení emisní banky Československé socialistické republiky a emisních bank národních republik, jakož i způsob jejich řízení a činnost, dále návrhy zákonných úprav v otázkách uvedených v ustanoveních čl. 12 odst. 2,

f) návrhů daňových zákonů a zákonů, jimiž se stanoví zásady daňových zákonů,

g) návrhů zákonů, jimiž se zřizují účelové fondy Československé socialistické republiky,

h) návrhů zákonných úprav v otázkách uvedených v čl. 14 odst. 1,

ch ch) návrhů zákonů, jimiž se zřizují ministerstva, federální výbory a jiné federální orgány státní správy,

i) návrhů zákonů, jimiž se upravuje zřizování, právní poměry a způsob řízení státních hospodářských organizací,

ĵ) návrhů zákonů, jimiž se stanoví zásady ekonomických nástrojů v oblasti zahraničního obchodu,

k) návrhů zákonů ve věcech uvedených v čl. 20,

l) návrhu zákona vydaného podle čl. 24 odst. 2.

(2) Zákaz majorizace platí též při schvalování programového prohlášení vlády Československé socialistické republiky a při hlasování o návrhu na vyslovení důvěry vládě.

Čl. 38

(1) Vláda Československé socialistické republiky může kdykoliv podat ve Federálním shromáždění návrh na vyslovení důvěry. Návrh na vyslovení nedůvěry vládě Československé socialistické republiky musí podat nejméně jedna pětina poslanců Federálního shromáždění.

(2) K vyslovení nedůvěry vládě Československé socialistické republiky stačí souhlas nadpoloviční většiny všech poslanců zvolených v České socialistické republice nebo souhlas nadpoloviční většiny všech poslanců Sněmovny národů zvolených ve Slovenské socialistické republice.

(3) Ustanovení odstavců 2 a 3 platí i pro vyslovení nedůvěry jednotlivému členu vlády Československé socialistické republiky.

Čl. 39

(1) Většina všech poslanců zvolených v České socialistické republice nebo většina poslanců zvolených ve Slovenské socialistické republice se může usnést na tom, že věc podléhající zákazu majorizace bude projednána odděleně poslanci zvolenými v České socialistické republice a poslanci zvolenými ve Slovenské socialistické republice. Podrobnosti stanoví jednací řád Federálního shromáždění.

(2) Jestliže ve věcech, u nichž platí zákaz majorizace, nedojde ke shodnému usnesení poslanců zvolených v České socialistické republice a poslanců zvolených ve Slovenské socialistické republice, zvolí poslanci po deseti zástupcích z poslanců zvolených v České socialistické republice a poslanců zvolených ve Slovenské socialistické republice do společného výboru pro dohodovací řízení.

(3) Jestliže Federální shromáždění ani na základě doporučení výboru pro dohodovací řízení nedospěje ke shodnému usnesení o návrhu zákona nebo o souhlasu s mezinárodní smlouvou do 5 měsíců od úplynutí prvního hlasování, lze podat tentýž návrh nejdříve po uplynutí jednoho roku od jeho zamítnutí.

(4) Jestliže nedojde ke shodnému usnesení poslanců zvolených v České socialistické republice a poslanců zvolených v Slovenské socialistické republice o federálním rozpočtu, je dohodovací řízení podle odst. 2 povinné. Nedojde-li k dohodě o rozpočtu do začátku rozpočtového roku, hospodaří se podle pravidel stanovených pro rozpočtové provizorium. Jestliže ani dohodovací řízení nevedlo k shodnému usnesení poslanců zvolených v České socialistické republice, může prezident republiky Federální shromáždění rozpustit. Předsednictvo Federálního shromáždění pak vyhlásí volby do 60 dnů

Čl. 40

(1) Návrhy zákonů mohou podávat poslanci Federálního shromáždění, výbory Federálního shromáždění, prezident Československé socialistické republiky, vláda Československé socialistické republiky, Česká národní rada a Slovenská národní rada.

(2) Federální zákony podepisuje prezident Československé socialistické republiky, předseda Federálního shromáždění a předseda vlády Československé socialistické republiky.

(3) K tomu, aby zákon Federálního shromáždění nabyl platnosti, musí být vyhlášen způsobem, který stanoví zákon Federálního shromáždění. Zákony Federálního shromáždění vyhlašuje předsednictvo Federálního shromáždění do 14 dnů po jejich schválení.

Čl. 41

Platnost volby poslanců ověřuje Federální shromáždění na návrh mandátového a imunitního výboru.

Čl. 42

(1) Poslanec Federálního shromáždění skládá na schůzi své sněmovny, které se poprvé účastní, tento slib:
"Slibuji na svou čest a svědomí, že budu věren Československé socialistické republice a věci socialismu. Budu dbát vůle a zájmů lidu, řídit se ústavou a ostatními zákony a pracovat k tomu, aby byly uváděny v život".

(2) Odmítnutí slibu nebo slib s výhradou má za následek ztrátu mandátu.

Čl. 43

(1) Výbory Federálního shromáždění a poslanci mají právo interpelovat vládu Československé socialistické republiky a její členy a klást jim otázky ve věcech jejich působnosti.

(2) Interpelace a otázky mohou být vznášeny písemně nebo ústně. Musí být zodpověděny do 30 dnů.

404

Čl. 40

/1/ Návrhy zákonů mohou podávat poslanci Federálního shromáždění, výbory Federálního shromáždění, prezident Československé socialistické republiky, vláda Československé socialistické republiky, Česká národní rada a Slovenská národní rada.

/2/ Federální zákony podepisuje prezident Československé socialistické republiky, předseda Federálního shromáždění a předseda vlády Československé socialistické republiky.

/3/ k tomu, aby zákon Federálního shromáždění nabyl platnosti, musí být vyhlášen způsobem, který stanoví zákon Federálního shromáždění. Zákony Federálního shromáždění vyhlašuje předsednictvo Federálního shromáždění do 14 dnů po jejich schválení.

Čl. 41

Platnost volby poslanců ověřuje Federální shromáždění na návrh mandátového a imunitního výboru.

Čl. 42

/1/ Poslanec Federálního shromáždění skládá na schůzi, které se poprvé účastní, tento slib:
"Slibuji na svou čest a svědomí, že budu věren Československé socialistické republice a věci socialismu. Budu dbát vůle a zájmů lidu, řídit se ústavou a ostatními zákony a pracovat k tomu, aby byly uváděny v život."

/2/ Odmítnutí slibu nebo slib s výhradou má za následek ztrátu mandátu.

Čl. 43

/1/ Výbory Federálního shromáždění a poslanci mají právo interpelovat vládu Československé socialistické republiky a její členy a klást jim otázky ve věcech jejich působnosti.

/2/ Interpelace a otázky mohou být vznášeny písemně nebo ústně. Musí být zodpovězeny do 30 dnů.

Čl. 44

Poslance Federálního shromáždění nelze trestně ani kárně stíhat ani je vzít do vazby bez souhlasu Federálního shromáždění. Odepře-li Federální shromáždění souhlas, je stíhání navždy vyloučeno.

Čl. 45

Poslance nelze vůbec stíhat pro hlasování ve sněmovně nebo v jejích orgánech. Za výroky při výkonu funkce poslance, učiněné ve sněmovně nebo v jejím orgánu nebo v předsednictvu Federálního shromáždění, podléhá poslanec jen disciplinární pravomoci Federálního shromáždění.

Čl. 46

Byl-li poslanec Federálního shromáždění přistižen a zadržen při trestném činu, je příslušný orgán povinen to ihned oznámit předsednictvu Federálního shromáždění. Nedá-li předsednictvo Federálního shromáždění k zadržení souhlas, musí být poslanec ihned propuštěn.

Čl. 47

Poslanec Federálního shromáždění může odepřít svědectví o věcech, o kterých se dověděl při výkonu své funkce, a to i když přestal být poslancem.

Čl. 48

Federální shromáždění zřizuje výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány a volí jejich předsedy a ostatní členy.

Čl. 49

(škrta se)

Čl. 50

/1/ Federální shromáždění volí ze svého středu předsednictvo Federálního shromáždění o 30 členech, složené poměrně podle počtu poslanců zvolených v obou národních republikách.

/2/ Předsednictvo Federálního shromáždění zůstává ve své funkci i po uplynutí volebního období, dokud si nově zvolené Federální shromáždění nezvolí své předsednictvo.

/3/ Členové předsednictva Federálního shromáždění jsou odpovědní Federálnímu shromáždění, které je může kdykoliv odvolat.

Čl. 51

/1/ Předsednictvo Federálního shromáždění se usnává nadpoloviční většinou všech svých členů.

/2/ Ustanovení článku 37 o zákazu majorizace platí i pro usnášení předsednictva Federálního shromáždění.

Čl. 52

/1/ V době, kdy Federální shromáždění nezasedá buď proto, že zasedání je skončeno, nebo proto, že uplynulo volební období přecházejí kompetence Federálního shromáždění na předsednictvo Federálního shromáždění. Nepřísluší mu však volit presidenta Československé socialistické republiky, přijímat a měnit ústavní zákony, usnášet se na federálním rozpočtu, vypovídat válku a vyslovovat nedůvěru vládě Československé socialistické republiky.

/2/ V době, kdy Federální shromáždění nezasedá v důsledku mimořádných příčin, přecházejí na předsednictvo Federálního shromáždění veškeré jeho kompetence s výjimkou práva měnit ústavu Československé socialistické republiky a volit jejího presidenta.

/3/ Neodkladná opatření, ke kterým by bylo třeba zákona, činí předsednictvo Federálního shromáždění na návrh vlády ve formě zákonných opatření, která podepisuje prezident Československé socialistické republiky, předseda vlády Československé socialistické republiky a předseda Federálního shromáždění. Zákonná opatření se vyhlášují stejně jako zákony.

/4/ Opatření předsednictva Federálního shromáždění podle odstavců 1 až 3 musí být schválena na nejbližším zasedání Federálního shromáždění; jinak pozbývají další platnosti.

/5/ O vypovědění války se může předsednictvo Federálního shromáždění usnášet, jen je-li zasedání Federálního shromáždění znemožněno v důsledku mimořádných příčin. K platnosti usnesení je zapotřebí souhlasu tří pětin všech členů předsednictva Federálního shromáždění zvolených za poslance v České socialistické republice a souhlasu tří pětin všech členů předsednictva Federálního shromáždění zvolených za poslance ve Slovenské socialistické republice.

/6/ Předsednictvu Federálního shromáždění přísluší v době, kdy vláda Československé socialistické republiky vykonává funkci presidenta Československé socialistické republiky, jmenovat a odvolávat vládu Československé socialistické republiky a její členy a pověřovat je řízením ministerstev a jiných federálních ústředních orgánů.

Čl. 53

Předsednictvo Federálního shromáždění vyhlašuje volby do Federálního shromáždění.

HLAVA ČTVRTÁ

K_čl._60

Dosavadní znění tohoto článku se nahrazuje tímto novým textem:

"(1) President Československé socialistické republiky může být trestně stíhán jen pro velezradu. Žalobu na presidenta podává předsednictvo Federálního shromáždění, soudí ho Federální shromáždění. Trestem může být jen ztráta presidentského úřadu a způsobilosti tento úřad později znovu nabýt.

(2) Podrobnosti upravuje federální zákon."

HLAVA PÁTÁ

K_čl._62

V odstavci 2, první věta, se za slova " ve všech federálních ministerstvech" vkládají slova "zřízených v oblasti výlučné kompetence federace."

K_čl._63

Škrtá se poslední slovo tohoto článku "plněny," a nahrazuje se výrazem "uváděny v život."

K_čl._64

Škrtají se poslední slova tohoto článku "a podat návrh na vyslovení důvěry." a nahrazují se slovy "se žádostí

o vyslovení důvěry."

K_čl.65

V odstavci 1, druhý řádek, škrtají se slova "ústavně politicky" a nahrazují se slovy "z výkonu své funkce".

K_čl.66

Odstavec 2 se upravuje takto: "(2) Vysloví-li Sněmovna Federálního shromáždění vládě Československé socialistické republiky nedůvěru, anebo zamítne-li její návrh na vyslovení důvěry, musí vláda podat do rukou presidenta Československé socialistické republiky demisi."

V odstavci 1, druhý řádek, se škrtá slovo "odstoupit" a nahrazuje se slovy "rozhodnout o svém odstoupení".

K_čl.68

V odstavci 1, druhý řádek škrtá se slovo "odstoupit" a slovo "demisi" se přesouvá na konec věty za slovo "republiky".

V odstavci 2 zní druhá věta takto: "V tomto případě musí člen vlády podat do rukou presidenta Československé socialistické republiky demisi".

K_čl.70

Tento článek se nahrazuje novým textem: "Vláda Československé socialistické republiky rozhoduje ve sboru, který

je schopén se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina členů vlády."

K_čl.72

Za uvozovací větu se vsunuje nové písm. a/ tohoto znění: "a/ o všech věcech politické povahy," a škrta se dosavadní bod d/. Dosavadní písm. a/, b/, c/ se stávají písm. b/, c/ a d/.

K_čl. 76

Škrta se celý odstavec 2 a 3. V důsledku toho se u dosavadního odstavce 1 vypouští jeho označení "(1)".

K_čl. 77

V odstavci 1, první řádek, se škrta slovo "působí" a nahrazuje se výrazem "se zřizují zákony Federálního shromáždění".

V odstavci 3 se poslední slovo odstavce "prozkoumala" škrta a nahrazuje slovem "rozhodla".

Odstavec 4 se škrta.

K_čl. 78

Ve čtvrtém řádku se za slova "obou republik" vkládá slovo "ostatní".

V pátém řádku se škrta slova "ústavy a zařízení".

V šestém řádku se škrta věta "Jejich vedoucí je

jmenován vládou."

V sedmém řádku se škrtají slova "ústavů a zařízení".

K_čl.79

V odstavci 2, poslední řádek, se škrta slovo "výlučně".

HLAVA ŠESTÁ

K_čl.88

V odstavci 3, druhý řádek, se za slovo "může" vkládají slova "podle čl. 86 a 87".

Odstavec čtyři se škrta.

K_čl.92

V odstavci 1 se škrtají poslední slova odstavce "nemůže být trestně stíhán" a vkládají se do čtvrtého řádku téhož odstavce za slovo "republiky".

HLAVA SEDMÁ

K_čl.98

V odstavci 1 se upravují počty poslanců, takže tento odstavec zní:

"(1) Česká národní rada má 150 poslanců. Slovenská národní rada má 100 poslanců."

K_čl.100

Za čl.100 se vkládá nový článek 100 a tohoto znění:

" 100 a

(1) Schůze národní rady jsou zpravidla veřejné.

(2) Neveřejně schůze se mohou konat jen za podmínek stanovených jednacím řádem národní rady."

K_čl.102

Doporučuje se varianta tohoto článku.

K_čl.103

Dosavadní znění tohoto článku se nahrazuje tímto novým zněním:

"Národní rada jako nejvyšší zastupitelský sbor republiky zabývá se podněty národních výborů, jedná o jejich činnosti, zobecňuje jejich zkušenosti a usnází se na opatřeních ke zlepšení jejich výstavby a práce."

K_čl.104

V odstavci 2 se škrtají slova "pokud tento ústavní zákon nestanoví něco jiného".

K_čl.106

Odstavce 2 a 3 se škrtají, dále se škrta označení

odstavce 1.

V textu druhé věty dosavadního odstavce 1 se za slovo "vládě" vkládají slova "nebo jejím jednotlivým členům".

K_čl.107

Odstavec 4 se škrte.

K_čl.113

Za čl.113 se vkládá nový článek 113a tohoto znění:

"113 a

Zásady jednání národní rady, její styky s vládou a na-
venek vůbec upravuje zákon o jednacím řádu národní rady.
Své vnitřní poměry a další pravidla o svém jednání může si
národní rada upravit v mezích tohoto zákona vlastním usne-
sením."

K_čl.114

V odstavci 1 se škrte slova "a to na celé funkční
období".

K_čl.116

V odstavci 3, první řádek, se slovo "Opatření" nahra-
zuje výrazem "Neodkladná opatření", a v druhém řádku se
za slovo "rady" vkládají slova "na návrh vlády".

V odstavci 4, třetí řádek se před slovo "platnosti"
vkládá slovo "další".

K_čl.122

V třetím řádku se slova "a podat návrh na" nahrazuje slovy "se žádostí o".

K_čl.123

V odstavci 1 se slova "ústavně politicky" nahrazují slovy "z výkonu své funkce".

K_čl.124

V odstavci 1 se slovo "odstoupit" nahrazuje slovy "rozhodnout se o svém odstoupení" a slovo "demisi" se přesouvá až na konec věty.

V odstavci 2 se závěr věty "podá vláda demisi" nahrazuje slovy "musí vláda podat demisi".

K_čl.126

V odstavci 1 se škrtně slovo "odstoupit".

V odstavci 2 se slova "podá člen vlády" nahrazují slovy "musí člen vlády podat".

K_čl.128

Dosavadní znění tohoto článku se nahrazuje tímto novým textem: "Vláda republiky rozhoduje ve sboru, který je schopen se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina členů vlády".

K_čl.132

Do textu se zařazuje nový bod a/ tohoto znění:

"a/ o věcech politické povahy" a příslušně se upraví označení dalších bodů.

HLAVA OSMÁ

Dosavadní nadpis "Ustanovení obecná, přechodná a závěrečná se nahrazuje nadpisem "Státní území federace a republik, hlavní města a federální znak a vlajka".

K_čl.135

Dosavadní text se nahrazuje tímto zněním:

"ČL.135

(1) Území Československé socialistické republiky tvoří území České socialistické republiky a území Slovenské socialistické republiky. Území České socialistické republiky tvoří území dnešních českých a moravských krajů. Území Slovenské socialistické republiky tvoří dnešní území Slovenska.

(2) Hranice Československé socialistické republiky a hranice obou národních republik mohou být měněny jen ústavním zákonem Federálního shromáždění.

(3) Hranice každé z obou národních republik se mohou změnit jen se souhlasem příslušné národní rady, která jej dává svým ústavním zákonem.

(4) Územní členění republik upravují zákony národních rad".

K čl. 136

Dosavadní text se nahrazuje tímto zněním:

"Čl. 136

(1) Hlavním městem Československé socialistické republiky a pravidelným sídlem jejích orgánů je Praha. Za sídlo jednotlivých federálních správních a koordinačních orgánů, jakož i federálních podniků, ústavů a zařízení může být určeno též hlavní město Slovenské socialistické republiky Bratislava nebo jiné význačné město federace.

(2) Postavení Prahy jako hlavního města federace upravuje zákon Federálního shromáždění.

(3) Hlavním městem České socialistické republiky a pravidelným sídlem jejích orgánů je Praha. Za sídlo jednotlivých orgánů republiky mohou být zákonem České národní rady určena též jiná význačná města.

(4) Hlavním městem Slovenské socialistické republiky a pravidelným sídlem jejích orgánů je Bratislava. Za sídlo jednotlivých orgánů republiky může být zákonem Slovenské národní rady určeno též jiné význačné město."

Za čl. 136 se připojuje nový článek 136 a tohoto znění:

"136 a

(1) Státní znak a státní vlajku Československé socialistické republiky upravuje ústavní zákon Federálního shromáždění.

(2) Podrobnosti o státním znaku a o státní vlajce Československé socialistické republiky i způsob jejich používání stanoví zákon Federálního shromáždění."

Za článek 136 a se zařazuje nový nadpis:

"Hlava devátá

Ustanovení obecná, přechodná a závěrečná"

K čl. 140

Škrtá se odstavec 2 a číselné označení odstavce 1.

K čl. 141

Odstavec 3 se škrtá.

K čl. 142

V odstavci 2 se škrtají poslední slova "federální ministerstvo spravedlnosti" a nahrazují se slovy "předseda nejvyššího soudu".

K čl. 143

Nové znění tohoto článku je :

"Čl. 143

(1) Tento ústavní zákon nabývá účinnosti ode dne,

9/12

kdy budou provedeny volby do Federálního shromáždění a do národních rad republik."

(2) Článek 141 odstavec 2 nabývá účinnosti ode dne schválení tohoto ústavního zákona.

Státoprávní, ekonomická a organizační komise České národní rady navrhuje plenární schůzi České národní rady, aby přijala návrh ústavního zákona o československé federaci (tisk 5) se změnami, jak byly výše uvedeny, pokud při jednání předsednictev České národní rady a Slovenské národní rady nedojde k jiným úpravám, jež by byly obsaženy ve zvláštní zprávě předsednictva České národní rady.

V Praze dne 27.zář 1968

doc.dr.Zdeněk J i č í n k ý , Dr.Sc.
předseda státoprávní komise ČNR

prof.dr.Ladislav V e l t r u s k ý, C.Sc.
předseda ekonomické komise ČNR

doc.inž.Antonín R u s e k , C.Sc.
předseda organizační komise ČNR